

Në bazë të nenit 18 paragrafi (1) nënparagrafi 20 dhe neni 23 paragrafi (1) nënparagrafi 1 të Ligjit për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 dhe 27/19 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.42/20, 77/21, 154/23, 55/24, dhe 193/24, dhe në lidhje me nenin 50 paragrafi (3) nga Ligji i njëjtë nenet 17 dhe 19 të Rregullores për mbrojtjen e personave të mitur (Tekst i pastruar) ark.nr.01-4898/1 datë 22.11.2024, pika 6 dhe pika 14 e Udhëzimit për përcaktimin e afatit për veprim sipas aktvendimeve të Agjencisë për ndërmarrje të masës (Tekst i pastruar) ark.nr.01-4139/1 datë 07.11.2022, Raportin me shkrim për mbikëqyrje të kryer programore ark.nr.10-4939/1 datë 27.11.2024 dhe Konkluzionin ark.nr.02-5193/17 datë 26.12.2024, Këshilli i Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale, në seancën e 46-të mbajtur më 25.12.2024, miratoi si vijon:

Aktvendim për ndërmarrje të masës - paralajmërim publik

PUBLIKISHT PARALAJMËROHET Shoqëria Tregtare Radiodifuzive (SHTR) TV NJUZ SHPKNJP Kumanovë, për shkeljen e kryer të nenit 50 paragrafi (3) të Ligjit për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale (LSHMAAV) dhe nenet 17 dhe 19 të Rregullores për mbrojtjen e të miturve (RRMPM), të mënyrës që në shërbimin programor televiziv të transmetuesit, më 4 nëntor 2024:

- Filmi artistik "Tinguj lufte (Zvucite na vojna)" gjatë kohës së transmetimit ishte shënuar gabimisht si program i Kategorisë së parë, megjithëse para fillimit të transmetimit ishte shënuar saktë si program i Kategorisë së dytë (8+);
- Filmi artistik "Kazino" është transmetuar pa sinjalistikë për mbrojtjen e të miturve si para dhe gjatë transmetimit;
- Filmi artistik "Mekaniku" është transmetuar pa sinjalistikë për mbrojtjen e të miturve para fillimit të transmetimit; dhe
- Filmi artistik "The Shawshank Redemption (Arratisje nga Shoshenk)" dhe filmat e animuar "Shrek", "Mulan" dhe "Tom & Jerry (Tomi dhe Xheri)" u transmetuan pa sinjalistikë për mbrojtjen e të miturve gjatë kohës së transmetimit të tyre.

Shkelja nga paragrafi (1) i kësaj pike është specifikuar në Raportin me shkrim për mbikëqyrje të kryer programore ark.nr.10-4939/1 datë 27.11.2024, që është pjesë përbërëse e këtij aktvendimi si Shtojcë nr.1.

2. URDHËROHET SHTR TV NJUZ SHPKNJP Kumanovë në afat prej 20 (njëzet) ditësh nga dita e pranimit të këtij aktvendimi ta harmonizojë punën e saj me dispozitat e LSHMAAV dhe RRMPM.

3. Pas skadimit të afatit përcaktuar në pikën 2 të këtij aktvendimi, të kryhet mbikëqyrje kontrolli, për të përcaktuar nëse subjekti i mbikëqyrjes, i cekur në pikën 1 të këtij aktvendimi, ka vepruar sipas aktvendimit.

4. Ky Aktvendim është përfundimtar dhe dita e miratimit të tij llogaritet dita e çertifikimit në arkivin e Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale (Agjencia).

A r s y e t i m

Agjencia në bazë të nenit 28 të LSHMAAV, është kompetente për të kryer mbikëqyrje programore (monitorim) të programeve të transmetuesve dhe ofruesve të shërbimeve mediatike audiovizuale sipas kërkesës, si dhe të paketave programore që ritransmetohen nga operatorët e rrjetit publik të komunikimit elektronik nga aspekti i respektimit të dispozitave nga Ligji në fjalë, lejet, çertifikatat e dhëna për regjistrim, aktet nënligjore dhe aktet tjera të miratuara nga Agjencia.

Në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) nënparagrafi 1 të LSHMAAV, Këshilli i Agjencisë kundër botuesi të medias (radio transmetuesit) ndërmerr masë - vërejtje publike në pajtim me këtë ligj, në rastet kur ka cënim ose shkelje të dispozitave të LSHMAAV dhe aktet nënligjore të miratuara në bazë të Ligjit, si dhe kushtet dhe detyrimet e përcaktuara me lejen dhe aktet e tjera të Agjencisë.

Në pajtim me nenin 50 paragrafi (1) të LSHMAAV, transmetuesit nuk mund të transmetojnë ose bartin programe që mund të dëmtojnë seriozisht zhvillimin fizik, mendor dhe moral të të miturve, veçanërisht programe që përmbajnë pornografi ose dhunë të tepruar. Ofruesit e shërbimeve, sipas kërkesës, duhet të

marrin masa teknike më të rrepta për të siguruar që të miturit të mbrohen nga përmbajtje të dëmshme si dhuna e tepruar dhe pornografia. Përveç programeve nga paragrafi (1) i këtij neni, programe të tjera që mund të dëmtojnë zhvillimin fizik, mendor dhe moral të të miturve, sigurohen nga ofruesit e shërbimeve mediatike audiovizuale në mënyrë që të miturit të mos munden në mënyrën e zakonshme t'i shohin ose dëgjojnë programet. Kur programet transmetohen ose rishikohen në formë jo të koduar, ofruesi i shërbimeve mediatike audiovizuale është i detyruar që përpara transmetimit të tyre të japë paralajmërim paraprak akustik dhe mundësinë që të njihet me ndihmën e shenjave vizuale gjatë gjithë transmetimit të programeve (neni 50 paragrafi 3 i LSHMAA).

Neni 17 i RRMPM (përshkrimet e kategorive programore) përcakton se kategoritë e programeve audiovizive të përcaktuara në nenin 15 të kësaj Rregulloreje përcaktohen sipas përshkrimeve të mëposhtme: (1) Kategoria e parë - programet e destinuar për të gjithë publikun klasifikohen si programe që mund të transmetohet gjatë gjithë ditës dhe natës dhe mund të ndiqet nga publiku më i gjerë, duke përfshirë fëmijët e moshës parashkollore. Përdorimi i të folurit të turpshëm (vulgar) duhet të reduktohet në nivelin më të ulët të mundshëm. Shfaqja e trupit të njeriut zhveshur lejohet vetëm në pamje natyrale neutrale, jashtë çdo konteksti erotik. Nuk rekomandohet shfaqja e armëve të vërteta. Rekomandohet që përshkrimet, skenat dhe/ose pamjet me akte dhune të kufizohen ekskluzivisht në kërcënime të nënvlerësuara pa asnjë shprehje të mizorisë verbale dhe/ose psiko-fizike në marrëdhëniet ndërpersonale. Ndalohet shfaqja e varësisë ndaj drogës, alkoolizmit dhe llojeve të ngjashme të sjelljeve devijuese. Skenat e frikshme duhet të dizajnohen sipas moshës së shikuesve më të rinj. (2) Kategoria e dytë - programet që nuk rekomandohen për fëmijët nën 8 vjeç, për monitorimin e të cilave rekomandohet mbikëqyrja nga prindi ose kujdestari, klasifikohen si programe që mund të transmetohet gjatë gjithë ditës dhe natës, me rekomandimin që të shihen nën mbikëqyrjen e prindit ose kujdestari. Është e mundur të trajtohen tema më serioze: sjellje devijante, dhunë në familje, racizëm, dhe të ngjashme, por programet në asnjë rast nuk duhet të inkurajojnë ose përfshijnë ndonjë afirmim të sjelljes devijuese ose sjellje fyese ndaj dinjitetit njerëzor. Nuk lejohet përdorimi i ekzagjeruar i fjalës së turpshme (vulgare). Lejohet pamje neutrale, natyrale e trupit të njeriut të zhveshur, por pa ndonjë kontekst seksual vulgar. Përshkrimet, skenat dhe/ose pamjet erotikë duhet të jenë jashtëzakonisht të rralla dhe plotësisht të nënvlerësuara, të matura dhe pa aludime vulgare. Lejohet shfaqje e moderuar e dhunës, por pa detaje të mizorisë, të justifikuar në komplotin e skenarit, pa theksuar praninë e armëve reale ose teknikave të rrezikshme për konfrontim ndërpersonal.

Në nenin 19 të RRMPM (përmbajtja në të cilën aplikohen sinjalet paralajmëruese), përcaktohet se sinjalet paralajmëruese detyrimisht duhet të aplikohen para fillimit dhe gjatë transmetimit të programeve të shërbimit programor televiziv dhe në vend të përshtatshëm pranë programeve/videove të krijuara nga përdoruesit të disponueshëm në katalogët e shërbimeve mediatike audiovizive sipas kërkesës, përkatësisht: në të gjitha llojet e programeve artistike dhe në ato lloje programesh/video të krijuara nga përdorues me funksion informues, edukativ ose argëtues që, në tërësi ose nëpërmjet pjesëve të tyre, mund të ndikojnë negativisht mbi të miturit. Shërbimet Mediatike Audiovizuale sipas kërkesës duhet të shënojnë përmbajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni dhe gjatë shfaqjes së tyre, në përputhje me kushtet teknike të platformave/rrjeteve sociale për ndarjen e videove.

Në kuadër të kompetencave ligjore, Agjencia përmes Sektorit për Çështje Programore, më 27 nëntor 2024, ka kryer mbikëqyrje të rregullt programore (monitorim) të shërbimit programor televiziv të SHTR TV NJUZ SHPKNJP Kumanovë, transmetuar më 4 nëntor 2024, në nivel lokal, nga ku është konstatuar shkelja e nenit 50 paragrafi (3) të LSHMAAV dhe nenet 17 dhe 19 të RRMPM. Gjegjësisht, me mbikëqyrjen e rregullt programore mbi shërbimin programor televiziv të SHTR TV NJUZ SHPKNJP Kumanovë, transmetuar më 4 nëntor 2024, në nivel lokal, është konstatuar shkelje e nenit 50 paragrafi (3) të LSHMAAV dhe nenet 17 dhe 19 të RRMPM, në mënyrë që në kundërshtim me nenin 17 të RRMPM (kategorizimi i programeve audiovizive), filmi artistik " Tinguj lufte (Zvucite na vojnata)" gjatë kohës së transmetimit është shënuar gabimisht si program i kategorisë së parë, edhe pse para fillimit të transmetimit ishte shënuar saktë si program i Kategorisë së dytë (8+). Gjithashtu, në kundërshtim me nenin 19 të RRMPM, disa programe artistike janë transmetuar pa u shënuar me sinjalistikë për mbrojtjen e të miturve si para fillimit të transmetimit ashtu edhe gjatë transmetimit të tyre.

Shkelja nga pika 1 i këtij aktvendimi është specifikuar në Raportin me shkrim për mbikëqyrje të kryer programore ark.nr.10-4939/1 datë 27.11.2024, që është pjesë përbërëse e këtij Aktvendimi si Shtojcë nr.1.

Në pajtim me nenin 23 paragrafi (3) të LSHMAAV, Këshilli i Agjencisë drejtuar SHTR TV NJUZ SHPKNJP Kumanovë, më 29.11.2024, dërgoi Shkresë nr. ynë ark.10-4939/2 datë 29.11.2024, me të cilin ka dorëzuar Raportin me shkrim për mbikëqyrje të kryer programore ark.nr.10-4939/1 datë 27.11.2024, me qëllim që në afat prej 7 (shtatë) ditë pune nga dita e pranimit të shkresës, drejtuar Këshillit të Agjencisë të dorëzon deklaratë me shkrim për shkeljen e kryer të dispozitave të LSHMAAV dhe RRMPM. Shkresa është pranuar në mënyrë të rregullt nga transmetuesi më 03.12.2024, për të cilën në afatin e parashikuar SHTR TV NJUZ SHPKNJP kumanovë, nuk ka dorëzuar deklaratë me shkrim për shkeljen e kryer të dispozitave të LSHMAAV dhe RRMPM. Këshilli i Agjencisë, në seancën e 46-të mbajtur më 25.12.2024, shqyrtoi Reportin me shkrim dhe konstatoi që SHTR TV NJUZ SHPKNJP Kumanovë t'i shqiptohet masë – vërejtje publike.

Rrjedhimisht nga sa më sipër, në bazë të nenit 18 paragrafi (1) nënparagrafi 20 dhe neni 23 paragrafi (1) nënparagrafi 1 të LSHMAAV, dhe në lidhje me nenin 50 paragrafi (3) nga Ligji i njëjtë dhe nenet 17 dhe 19 të RRMPM, pika 6 dhe pika 14 të Udhëzimit për përcaktimin e afatit për veprim sipas aktvendimeve të

Agjencisë për ndërmarrje të masës (Teksti i pastruar), Raporti me shkrim për mbikëqyrje të kryer programore ark.nr.10-4939/1 datë 27.11.2024 dhe Konkluzionin ark.nr.02-5193/17 datë 26.12.2024, për konstatim të mosrespektimit të dispozitave të LSHMAAV dhe RRMPM, përcaktuar në pikën 1 të këtij Aktvendimi, Këshilli i Agjencisë në seancën e 46-të mbajtur në 25.12.2024, miratoi Aktvendim me të cilin publikisht paralajmërohet SHTR TV NJUZ SHPKNJP Kumanovë, dhe urdhërohet që në afat prej 20 (njëzet) ditësh nga dita e pranimi të Aktvendimit, të harmonizojë punën e tij me dispozitat e LSHMAAV dhe RRMPM. Pas skadimit të afatit përcaktuar në pikën 2 të këtij Aktvendimi, të kryhet mbikëqyrje kontrolli, për të përcaktuar nëse subjekti i mbikëqyrjes i cekur në pikën 1 të këtij aktvendimi, ka vepruar sipas Aktvendimit.

Në pajtim me nenin 24 të LSHMAAV, ky Aktvendim është përfundimtar dhe kundër këtij aktvendimi, radiodifuzeri ka të drejtë padie për ngritje të kontestit administrativ para gjykatës kompetente. Padia për ngritjen e kontestit administrativ paraqitet në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimi të aktvendimit.

Bazuar në sa më sipër u mor aktvendim si në dispozitiv.

Shtojcë (1):

- 1) Raport me shkrim për mbikëqyrje të kryer programore ark.nr.10-4939 datë 27.11.2024

**Agjencia për Shërbime Mediatike
Audio dhe Audiovizuale
Kryetari i Këshillit,
Lazo PETRUSHEVSKI, d.v.**

Këshillë juridike: Kundër këtij aktvendimi transmetuesi ka të drejtë padie për ngritje të kontestit administrativ para gjykatës kompetente. Padia për ngritjen e kontestit administrativ paraqitet në afat prej 30 ditësh nga pranimi i aktvendimit.